

V R T E C

Izhaja
1. dne
vsacega
meseca
na celoj
póli in
stoji za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
biš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 4.

V Ljubljani 1. aprila 1879.

Leto IX.

Otrôcje elegije.

1.

Siróta.

Déte nedóljno sem bil, ko mati so mója umrli,
Zvršil sem lét bil šest, dôbro spominam se še;
Skákal po vrta vesel, na ôdri so máti ležáli,
Zléga nikákor slutèc, srècen, nesrècen otrok!
Oča pokličejo mè, žalujóč, veselèga z vrta:
„Sinek moj! sémkaj teci, da ti povém na uhó:
Pôjdi v stanico takój, poljúbi tam máteri róko,
Zádnjič poljúbi róko mátere svóje ta dán!“
Tékel sem hitro domóv, poljúbil sem máternjo róko:
Mrzla je róka bilá, védel jaz nísem, zakáj.
Skóraj so prišli možéj, ogrneni s črnimi plášči,
Máter iz híše nesó, jóka obitelj se vsá.
Dá-si jaz nísem umèl, kaj jók glasán se razléga,
Vender sem plákal se vnmés, drúgih plakanje slišèč.
Dôbro še pómnim denés, da rékla je stára ženica:
„Jókaj se, jókaj otrók! v svéti izgúbil si vsè!“
Nisem razsódil beséd, katére izústila óna,
A da mi rékla je práv, bridko še óutim sedáj.
Rés da izgúbil sem vsè, kar máter pogrèbci so vzéli:
Mnógo pretóčil solzic, mnógo trpèl sem nesrèc!
Vés rád prehódil bi svét, nikdár nikjér ne počíval,
Dá bi le zópet kedáj máterin videl obráz!

Kaj bi mi li do zlatá in kaj bi mi bilo do sláve?

Tebe le, máti! želim, k tebi srcé hrepení!

Vsè je zamán, — síróta ostánem brez tebe na zémli!

Mrtvih ne vrnem nazáj, vélik jih lóci propád.

Sólza jedína sladkóst, hladílo, tolázbo mi dáje,

Žálost mi tési solzá, tési mi bridko srcé.

A. Kalán.

Vspomlád.

Sólnce se spét lesketá,

Zémľjo gréje,

Vétrec šaljív se igrá,

Kádar véje:

Prekrásen vesóľjni zdaj svét je,

Ker vénča ga spét mladolétje.

Pótok žubóren hití

Réki v strúgo:

Ríba v valóvih podí

Druga drúgo:

Raztájal na vódi se léd je,

Ko prišlo je k nam mladolétje.

Liste vesélo drevó

Zdaj razvíja,

Ptíčja zveni na uhó

Melodíja:

Ko v grmi ogláša se pétje,

Oživlja se spét mladolétje.

Cvétje se dvíga od tál

Po livádi,

Krílat metúljec zaspál

Nij vspomládí:

Preléta se s cvétja na cvétje,

Perút mu vzredi mladolétje.

Vsaka nam stvár veselóst

Ukazúje:

„Naj se zdaj číla mladóst

Naradúje

V nedolžnem igranji in pétji,

Ker cvétje mladína je v cvétjí!“

Sv. P . . . . r.

Ne zasmehuj siromakov.

V nekej vási sta žívela dva kmeta, Jurij in Miha. Jurij je bil bogat a Miha siromak. Bogati Jurij je imel malopridnega sina Jožka, a siromak Miha dobrega in pridnega sina Franceta, ki je bil očetu že pri vsacem delu na pomoč. Da-si so oče večkrat opominjali Franceta, naj se ne drúži z malopridnim sosedovim Jožkom, vendar prijateljstvo med tema dvetma dečkoma ni moglo prenehati. Večkrat je Francè svojega továriša Jožka na cesti kje srečal, in ni bilo drugače, da se je malo pogovarjal ž njim. Tako se je vsaj očetu izgovarjal, kadar ga so oče zaradi Jožka svarili.

Bil je lep poletni dan. Solnce je z jasnega neba pripekalo, ptičice so prijetno žvrgolele in hladni potóčki so ugodno šumljali. Ravno je odbila jedna ura popóldne, da požene Francè jedino kravico, ki so jo imeli oče pri hiši, iz hleva na pašo, in da-si siromak ni imel nobenega veselja, vendar si veselo žvížga in prepeva.

Med potoma na pašo premíšľjuje, kako dobro se godi njegovemu továrišu Jožku, ker ima bogatega očeta. „Oh!“ vzdihne žalostno, „kako srečen bi bil jaz, ko bi imel tako bogatega očeta, ali da bi vsaj imel tako lepo sukňjo, kakor jo ima moj továriš Jožek!“ V take misli zatopljen prízene kravo na pašo, kjer prijazno pozdravi svoje továriše pastirje. Ali kako se

zavzame, ko ugleda med pastirji tudi svojega továriša Jožka, kateri ga zaničljivo pogleda in nagovori: „Glej me, Francè! danes sem tudi jaz prišel na pašo.“ — „Kako to?“ vpraša ga Francè. Jožek se na to iz vsega grla zakrohota in reče: „Nikar si ne misli, ljubi moj, da bi se jaz ponižal do borega pastirja ter bi tukaj s teboj krave pasel, — nè — nè — tega Púškarjevemu Jožku ni treba, tako daleč še ni z menoj!“

Tako se je lehkoumni Jožek bahal z očetovim bogastvom, ter niti pomislil ni, kako opotočna je človeška sreča na tem svetu. Večkrat se je zgodilo, da je Jožek svojega továriša Franceta tudi drugače še zasmehoval, a dobri njegov prijatelj Francè je bil tiho ter je mirno prenašal vsa zasmehovanja. — Jožek je večkrat in povsod iskal vzroka, kako bi Franceta razžalil. Če ni mogel drugače, stopil mu je na nogo, ali mu pa pri razgovoru ni dal nobene besede veljati, rekoč, da siromaki nič ne vedó ter je najboljše, da se ne vtikajo v besedo veljavnim ljudém, — ali da ob kratkem povem, Jožek je povsod kazal, da je sin bogatega očeta ter si je mislil, da se sme s siromaki norčevati, kakor se mu poljubi.

Z večera gre Jožek s Francetom domóv. Med potoma mu reče: „Veš kaj, ljubi Francè? Meni se ti zeló smiliš; iz tebe ne bo nikoli nič dobrega, ker so tvoj oče siromak, ter ti ne morejo nič premoženja zapustiti. Nu ako bodeš priden in drugače pameten človek, pridi k meni, kadar bodem jaz velik, in vzel te bom za hlapca. Dobro se ti bo godilo pri meni.“

Pri teh besedah oblijó ubozega Franceta solzé. „Pomislí, Jožek, v jednej klopi sva skupaj sedela in jednega učitelja sva skupaj imela,“ odgovori žalostno Francè, „kako bi to bilo, da bi jaz moral biti tvoj hlapec?“ — Jožek se mu smeje in reče: „Ne bodi hud, ako nisi bogat; vsak človek ni, da bi moral bogat biti; ako bi bili vsi ljudjé bogati, kdo bi bil potem hlapec in tako dalje.“

Ves pobit in žalosten pride Francè domóv ter pripoveduje vse to svojemu dobremu očetu. „Ljubi moj Francè!“ rečejo oče, „res je, da nismo bogati ter se nimaš nič dobrega nadejati na tem svetu. Nu bodi dober, pošten in priden, kakor si bil do zdaj, in videl boš, da človek tudi brez bogastva lahko srečno in zadovoljno živí.“

Vso noč je ubogi Francè premišljeval očetove zlate besede. Sanjalo se mu je, da ga njegov továriš Jožek zopet draži in mu očita očetovo uboštvo. Iz teh neugodnih sanj se prebudí, ko je že zlata jutranja zárija skozi okno posijala.

Ostal je Francè tudi dalje še priden in dober deček, kakor so njegov oče želeli. Odslej tudi ni več toliko maral za továriša Jožka in njegovo srečo.

* * *

Čez nekaj let umró Francetov oče in sirota Francè ostane sam. Upniki mu prodadó jedino kravico, a njega poženo iz hiše, v katerej je preživel svoja otročja leta. „Kam se naj zdaj podam? Kje si naj iščem službe?“ jokal je ubogi Francè in zdihoval po dobrem očetu.

Necega vročega poletnega dné se podá iz domačega kraja v daljni, tuji svet. Mnogo je prestal žeje in lakote na svojem potovanji, ker siromak ni imel denarjev, da bi si bil kupil kruha. Dospevši v velik samóten gozd, ugleda ob cesti podobo matere božje s svetim dítetom v roci. Večkrat je

slíhal Francè, da je dobro, ako se človek v stiskah in nadlogah zateče z molitvijo k materi božjej. Takó tudi on stori. Poklekne pred sv. znamenje nebeške kraljice ter jej potóži svoje bridkosti in nadloge, prosèč jo, da mu izprosi milosti pri dobrem nebeškem očetu. Po končanej molitvi vstane ter potuje dalje ne vedóč ne kod ne kam.

Že se je mračilo, da pride Francè v neko vas. Takój se podá v najlepšo in največjo hišo, kjer se je nadejal dobiti zdatne podpore. Ali zeló se je motil ubogi Francè. Ljudjé v bogatej hiši ne samo da mu niso nič dali, temuč pognali ga so iz hiše, rekoč, da je grdo in nespodobno za mladega človeka, da berači in prosí kruha po tujih hišah. To se je ubozemu Francetu zeló milo storilo. Žalosten otide v prsto, kmetsko hišo, da si ondu izprosi skorjico kruha. Tukaj najde starega človeka pri peči sedeti, a po hiši je bilo vse umazano in razmetano.

„Dober večer vam Bog daj!“ pozdravi Francè starega moža v hišo stopivši, ter mu začne pripovedovati svojo nesrečo, prosèč ga, da bi mu dal kaj vbogajme. Starec ne reče niti besedice, le z rokó je dajal nerazumljiva znamenja, iz česar je Francè spoznal, da je stari mož za pečjo nem (mutast). Ubogi deček je moral zopet dalje, brez da bi bil dobil kako pomoč. Zunaj pred hišo nemega možá se Francè milo razjoka.

„Kaj se jokaš? Od kod si, ubogo dete?“ nagovori nek gospod ubozega Franceta, ki je ravno o tem času šel memo njega po cesti. Francè mu s solzami v očéh pové vse, kolika nesreča ga je zadela ter da ne dobi nikjer nobene pomoči. Gospodu se deček smilí, vzame ga s seboj in mu dá dobro večerjo. Pri večerji ga gospod vpraša, ako bi ne hotel iti k njegovemu bratu, ki je trgovec v bližnjem mestu, in bi rad vzel pripravnega in poštenega dečka v svojo prodajalnico. Kaj je bilo Francetu ljubšega nego lí to? Hvaležno poljubi gospodu roko in mu reče, da bi bila to za njega največja sreča.

Nekaj dni je ostal Francè v hiši dobrega gospoda ter je čakal odgovora na pismo, katerega je gospod pisal svojemu bratu zaradi ubožnega Franceta. Nù odgovor kmalu pride. Gospodov brat je pisal, da prav rad sprejme ubožnega dečka v svojo prodajalnico, ako namreč deček obljubi, da ostane vedno dober, pošten in priden.

In tako je moral ubogi Francè zopet na pot. Dobri gospod, pri katerem je Francè nekoliko dni prebival, podučí ga še, kako se mu je treba vésti pri tujih ljudéh, stisne mu nekoliko krajcarjev v roko ter mu ob jednom da list, s katerim ga še posebno priporočí svojemu bratu. S solznimi očmi se Francè zahvali dobremu gospodu za vse, ter mu obljubi, da mu bo ves čas svojega življenja hvaležen in bo vsaki dan molil zanj.

„Francè, bodí priden in rad molí Bogá!“ — to so bile zadnje besede gospodove pri Francetovem odhodu.

Zdaj je Francè popotoval po tujej zemlji. Vse planine in goré so mu bile neznane. O kako je človeku hudo pri srci, kadar mora zapustiti svojo ljubo domovino! Večkrat se je Francè spominjal pokojnega očeta in pokojne matere. O ko bi vi otroci znali, kako težko je otroku živeti brez ljubih staršev! Kako milo se je Francetu storilo pri srci, kadar se je spomnil, da nima nikogar svojega več na tem svetu.

Bilo je že pozno zvečer, da pride Francè v mesto. Ni mu bilo treba dolgo iskati svojega bodočega gospodarja, ker ga je skoraj vsak dobro poznal v mestu.

Ko pride do trgovčeve hiše, predá pismo pred vrati stoječemu gospodu, ki ni bil nihče drugi nego trgovec sam, kateremu je bilo pismo namenjeno. Trgovec pismo prebravši, prime Franceta za roko in ga pelje v hišo, kjer mu dá dobrega kosila in mu pokaže sobo, v katerej bo spal. Tudi trgovčeva družina je bila s Francetom prav prijazna.

Druzega dné zgodaj odpelje trgovec Franceta v prodajalnico, kjer mu vsa njegova opravila natanko razloži.

Trgovina je Franceta zeló veselila. Bil je vedno priden in pošten ter se gospodarju tako prikupi, da ga gospodar že čez nekoliko let oprostí in ga dene v službo trgovskega pomočnika s posebno dobrim plačilom. Ker je bil Francè že od mladih nog zeló varčen, kmalu si prihrani toliko, da je trgovino lahko na svoje roke začel. Tako postane Francè trgovec v ravno ónem mestu, kjer se je bil trgovine izučil.

Necega leta je bila zeló ostra zima. Okoli božiča je pritisnil posebno hud mraz.

Nekoliko dni pred božičem stopi sluga v Francetovo prodajalnico ter mu reče, da zunaj stoji nek popotnik, ki bi rad govoril z njim. Francè gre iz prodajalnice, in koga zagleda? — Jožka, svojega nekdanjega továriša in součenca. Stal je zunaj pred vrati ves raztrgan in prehlajen.

„Kako prideš ti do mene?“ vpraša ga Francè prijazno ter mu podá roko.

„Nesreča, velika nesreča me pripelje do tebe,“ odgovori Jožek. Oče mi so umrli. Zapustili mi so res lepo premoženje, ali tatovi ulómijo neke noči v mojo hišo ter mi odnesó vse denarje. Hišo sem moral prodati, da sem poplačal upnike, in zdaj me imaš pred seboj berača, ki ne zna ne kod ne kam.“

Oba se razjokata. Dobri in usmiljeni Francè reče svojemu nekdanjemu továrišu Jožku, da bi mu bilo zeló ljubo, ako ostane pri njem za trgovskega pomočnika. Zna se, da si Jožek tega ni dal dvakrat reči. Ostal je pri Francetu in se je večkrat z žalostjo spominjal, kako nespameten je bil, da se je v mladosti ponašal z očetovim premoženjem. Zdaj je spoznal, da je vse to, kar je nekdaž prorokoval svojemu továrišu Francétu, le njega samega zadelo.

Lj. T.

Lov na medvede.

Stepan, jedenajstletni sin graničara iz Suvaje, vrne se necega dné meseca junija 1831. leta s kozami, ki jih je pasel v gorah, domóv. Prišedši v vas, takój hití k Tanaziju 13 letnemu dečáku in mu pové, da je po naključji staknil medvedov brlog.

„Ako imaš poguma,“ reče mu: „ídi jutri z manoj in — medved je najin. Znam, da imajo tvoj oče več samokresov in tudi puško. Skusi da dobiš kak samokres in počakaj me jutri za rana pod hribom.“

Malemu, pogumnemu Tanaziju bil je ta nasvèt zeló všeč. Obljubil je, da gotovo pride in tudi puško s seboj prinese.

„Da bi nas bilo nekoliko več,“ dejal je, „rečem še sosedovemu Glizu. Močán je in nama lahko pomaga medveda domov spraviti. Tudi rad molí in — kar je najboljšé — on ima tudi samokres (pištolo).

Glizo je bil tudi pastir, kacíh 15 let star. Druzega jutra, predno je solnce svoje žarke razlilo in sé je še gosta megla nad reko Uno razprostirala, bila sta užé Tanazij in Glizo pod omenjenim hribom. Ne dolgo in érednikov rog zatrobi, kar je značiló, da pride Stepan. Kmalu so bili mladi lovci zbrani, ki se pogovoré, kaj jim je storiti. Tanazij je bil mož beseda ter je prinesel dobro nabasano puško svojega očeta s seboj. Glizu nij bilo mogoče dobiti samokresa, a sukal je sekíro po zraku, rekoč: „Sekíra mi namestuje puško!“ — Stepan, ki je našel medvedov brlog, imel je za pasom slab samokres nabasan z debelo razsekanim svinčém. Veselo gredó v góro. —

Pot je bil dolg in solnce je pripekalo vroče. Gozd je postajal édalje temnejši. Zdajci obstóji Stepan in pokaže prijateljem luknjo — medvedov brlog. Bili so na mestu. Takój se pogovoré, kako in kaj jim je storiti. Luknja, ki je bila medvedu za vhod k brlogu, bila je zeló majhena. — Na desno medvedovega brloga se postavi pogumni Glizo s sekíro v roci, da bi medveda kosmatinca takój tresčil po buči, ako se mu prikaže. Tanazij se vstopi ravno pred luknjo, naslonivši puško ob skalo, da bi tem bolj gotovo zadél medveda. Stepan, star samokres v roci držéč, zavpije iz vsega grla, da bi medveda na dan privabil. Jama je bila dolga in temna; kar se začúje neko tulenje, ki se vходу bliža.

„Evo ga!“ kričí Stepan nekaj trenutkov, in kmalu potem póci Tanazijeva puška. Kakor da bi bilo izgovorjeno, tekó fantiči do bližnje skale, od koder so lahko vhod k brlogu opazovali. Dolgo, precej dolgo užé čakajo, a medveda ni od nikoder. Morda je mrtev! Bolj in bolj se bližajo vходу, počasi, in varno stopajoč. Jeden izmed mladih junakov stopi bliže in — o veselje! — tikoma vhoda leží ustreljeni medved. Skonca nekako bojéč potem nekoliko bolj pogumno sune Tanazij s puško medveda, a medved se ne gane. Veselje je nepopisljivo. „Vén ž njim!“ kričé hrabri dečki; ali breme je pretežko za — troje otrok. Dva izmed njih stopita v jamo in od ondu porivata. Kar zarenčí nekaj za njima.

„Evo še jednega,“ zavpijeta pastirja, v tem ko Stepan pred jamo stoji, stari samokres v roci držéč. Sam Bog je dal, da je bil to le mlad medvedek, katerega sta Glizo in Tanazij kmalu pobila.

Še le zdaj spoznajo korenjaški fantiči svoje velikansko delo; gróza in strah jih obide.

Kder so dobili mater in mladega medvedka, ondu je lahko tudi star medved. Ta misel jih ustraši in naglo otidejo v bližnjo vas.

Iz vási gre več móž v gozd, ki prinesó ubita medveda v vas; medvedka je imela še svinčeno kroglo v glavi. Mali strelci niso imeli več strelnega prahú, in Stepanov samokres tudi ni hotel ustreliti, ker je bil preveč zarujável.

Vojaški načelnik, pokliče dečke k sebi, pohvali njihovo srčnost, odkupi jim lep medvedov kozuh ter jim povrh še podarí poln mošnjíček denarja.

Prvéel M. Málovrh.

Dekletce v dvorani.

Veselje! dvorana odprta stoji,
Skakáje se Báríca vanjo spusti.

A kaj tam zagleda? oj, čudo sladkó,
Naproti hití jej deklece lepó!

Zavzeta obstane; kar ona stori,
Posnemati vredno deklectu se zdi.

Počasi pomiče sedaj se, a glej!
Počasi i stopa deklece naprej.

Jednake rasti je, in istih je lét,
Nje krilice belo kot jabolčen cvét;

I kódríci zlati jej padajo vznák,
Ter vanje vpletén je vijolčasti trák.

Od rádoti Báríci vtriplje srcé,
Družice želela si davno je vžé!

In meček in púnico vrže na tlá,
Saj ima družíco ter srečna je vsá!

Razvnetá zavriskati hoče glasno,
A „dobro mi došla!“ šepéče samó.

In k njej se nagiblje: „te rada imám,
Prav rada, zátoorej poljubek ti dám!“

A hipno príjazní otrok je ves pláh,
In sríce groza poprime in stráh:

Družíce preljuje obraz je ledén,
Ter gosto zakriva ovòj ga meglén!

Jokáje se Báríca naglo zbeží:
Dekletca v dvorani zeló se bojí!

Lujza Pezjakova.

Zvesti pes.

(Resnična prigodba.)

V zadnjem adventu se je necega jako mrzlega večera vračeval nek mesar iz Podbrda na Goriškem, kjer je bil po opraviilih, zopet domov v Železnike na Gorenjskem. Ker na svojem potovanji ni dobil nič tečnega za svoje telesno okrepčanje, korakal je urno naprej, nadejaje se, med potjo v kakej gostilnici kaj dobiti. Ali v samotah Zadnje Sore pod Sorico začne ga napadati opéšanje. Da bi se nekoliko odpočil, sede jedenkrat, dvakrat; — gre naprej, zopet postojí, ter se naslanja na svojo palico. Ali slabost prihaja čedalje večja. Klicati ondú na pomoč bilo bi zamán; — kdo ga bo slišal v teh samotah! Ves opešan zgruzi se drugič na tla, nekoliko poleží, — še jedenkrat se ojákí, vstane, ter gre nekoliko naprej. Toda zdaj ga zapusté poslednje močí, zavést mu izgine popolnem, in v tem stanu se zgrudi v sneg. Strašen položáj! — Pes, ki je že poprej skrbno okrožaval svojega gospodarja, ter ga lizal po obrazu, letí zdaj do bližnje gostilnice, zvane „pod róstom“, katera stojí nekoliko v stran od kantonske ceste. Ondu začne skrbna žival lajati, kakor da bi klicala ljudi na pomoč. Krémárjevi so to dobro slišali; a vendar, ker je bilo že okoli 7. ure zvečer, mislili so, da mesar žene kaj živine, in se mu mudí proti dómu, kamor je od tam še dobre dve uri hodá. Čez nekoliko časa začne lajati pes drugič, priletí celó pred vežo, ondú cvili in se zaletuje v vrata. To se je jelo krémárju sumljivo zdeti ter prevdarja, kaj bi bilo storiti. Pes letí zopet od hiše, in lahko se sodí, da bi se bil vrnil tudi še tretjič in morda še večkrat; samo — da bi prepozno ne bilo. K sreči je šel še neki Davčar domov, ki najde v snegu ležečega mesarja. Ves prestrašen prihití klicati krémárja. Urno vzameta samotežne saní, in hitita do kraja, kjer je čakala moža gotova smrt. Povedal sem namreč že zgoraj, da je bil večer silno mrzel. Ali nova skrb se ju zdaj polóti. Pes, pravi velikan, in do ptujih ljudi zeló neprijazen in hud, hodil je okoli svojega v nezavesti ležečega gospodarja, ogreval ga in lizal mu obraz. Bala sta se toraj blizu iti. Bog ne daj, da bi se bil bližal kdo kdaj mesarju iz slabega naména. Jedna sama beseda iz njegovih ust, in znal bi bil zločinec, po čem je smola v Kranji (tako pravi namreč naš gorenjski prigovor). Ali ko zdaj možá do mesarja prideta, začne se jima pes prijazno dobrkati, veselo mahati z repom, in zdajci odstopi. Jaderno moža naložita mesarja na saní, pripeljata ga do gostilne, kjer jim je bila sreča mila, da so ga zopet k življenju obudili, in mu tako rešili drago življenje.

Omenjeni mesar je sicer premožen mož; ali ker mu je jedina podpora, starejši sin, pri vojakah, ostalih družih mlajših 7 otrok pa možú ne more polajševati njegovega stanú, mora se truditi sam po visocih goráh naše dolíne. Lehko si mislimo, kako žalosten prizor bi bil, ko bi bili tako mnogobrojnej družini družega jutra pripeljali mrtvega očeta na dom.

Jos. Levičnik.

Zdravje.

Kadar je človek zdrav, ne vé, koliko je zdravje vredno, a kadar je bolan, še le zna ceniti to veliko dobroto. Mnogo ljudi že v prvi mladosti zapravi ljubo zdravje in marsikdo je sam kriv, da hira in mora zgodaj umreti. Ako hočeš biti zdrav, zapomni si med drugimi tudi naslednja pravila:

1. Ne prehlajaj se! Prehlád je vzrok in začetek mnogoverstnim boleznim, ter slabi človeško teló, da se ga nalezljive bolezni rade prijemajo. Ljudje se najbolj pogosto prehlajajo, kadar je vreme bolj hladno, mokro in izpremenljivo; kadar se mraz in gorkota naglo vrstita, za pozne jeseni, v začetku zime, proti koncu zime in v začetku pomladi, pa tudi vsak drug čas, kadar po znójni vročini naenkrat nastopi hladen veter in človeka v pótu zadene.

Da se ne prehladiš, oblači in obuvaj se vselej vremenu primerno, ogibaj se krajev, kjer je prepíh, posebno če si póten ali celó premočén. Ne hodi iz tople sobe slabo oblečen na mraz; nikoli ne pij vode dokler se nisi ohladil in si znój osušil. Ne kopaj se, dokler si še vroč in póten; hudo bolezen si s tem lahko nakoplješ. Umivaj si vsak dan vrat in prsi s hladno vódo, pa pri zaprtih oknih in durih. Ta navada je kaj koristna, posebno mladini. Skrbi, da bode tvoja keža suha, ravno tako tudi obleka in obúvalo.

2. Varuj si oči! Srečen je človek, kateri ima vse počutke zdrave; vsak naj skrbi, da si jih ohrani nepokvarjene, kakoršne je prejel od stvarnika. Iz med vseh počutkov je vid človeku najdraži.

Srečen je človek, ki ima dobre oči, zatoraj jih moramo skrbno varovati. Najbolj škoduje očem prevelika ali pa premajhena svitloba, pa tudi dolga temá. Ne smemo gledati v preveč svitle reči. Kdor ima tako delo, da mora gledati v svitle in drobne reči, naj večkrat z očmí počiva takó, da gleda na zeleno. Tudi je dobro, da se oči večkrat s čisto vódo izmivajo. Očem škoduje tudi vsaka prehuda, umeteljna razsvitljava, posebno pa ne dé očem dobro, ako se trese to, kar gledamo; tedaj ni dobro, ako peljajoč se na vozu beremo. Največ pa škoduje očem, ako se svitloba in temá hitro druga za drugo menjavati. Najbolj ugodne barve očem so zelene in modre barve, in sploh vse bolj temneje; najmanj ugodne očem so pa presvitle barve, živo rudeča in rumena barva.

Oči si utrjujemo, ako se vadimo daleč kaj razločevati, ako razgledujemo od daleč kako zeleno polje ali gozd.

Očala ali očnice naj nam bodo zadnji pripomoček. Bodimo brez očal, dokler moremo; ako pa jih moramo imeti, izberimo si raje slabejše, kakor preostre. Skerbno varujmo dragi biser, svoje zdrave oči, ter ne pozabimo, da laže jih varujemo, kakor pa pozneje brez vspeha ozdravljamo.

3. Varuj si sluha! Tako umetno kakor okó je ustvarjeno tudi človeško uhó. Vnanji del ušesa je úhel, katera sprejema glas in ga dalje pošilja. Iz vnanjega ušesa gre votlina v glavo, v notranje uhó. Po tem vhodu nahaja se ušesno maslo, katero brani, da v uho ne pride prah, lasje in kaj tacega. Med vnanjim in notranjim ušesom je razpeta kóžica, bobnu podobna, na kateri zadoni glas, da slišimo. Notranje uho je zeló umetno ustvarjeno in ima slušno čutnico. Glas, ki ga uho sprejema, nastaja po trésenji zraka.

Sluh se po več vzrokih pokvarja. Vsak močen glas preblizu ušes sluhu škoduje, pa tudi to, če se v ušesni votlini nabere preveč ušesnega masla, da glas ne more do ušesne kóžice, torej se mora tudi uho véasi, toda prav varno in previdno izčistiti.

4. Dihaj čist zrak! Zrak, katerega dihamo, je človeku tako potreben, da brez njega živeti ne more. Najčistejši zrak je po vrtilih in poljanah; še čistejši pa po planinah. Najslabejši zrak je tam, kjer veliko ljudi vkup prebiva in to je po velikih mestih, med visocim zidovjem, po zaprtih in ozkih ulicah, kjer sapa ne prepihava. Čist zrak je najboljši pripomoček dolžemu in trdnemu zdravju.

5. Skrbi za zdrava jedila in za zdravo pijačo! Jedila so dvojne vrste: rastlinska in živalska. Rastlinska jedila potrebujejo močnejšega prebávljenja, da se izpremené v živalsko tvarino. Najboljša rastlinska jed je krnh, za katerega vsaki dan Bogá prosimo. Živalska jedila so bolj tečna in prebavljiva. Mleko je sredina rastlinskih in živalskih jedil. Vsa rastlinska in živalska jedila pa redé samo takrat, ako jih želodec dobro prekuha in dobro prebavi. Najbolj koristna za človeka je zmešana rastlinska in živalska jed. A ni je nobene jedí, katera bi ngajala vsem ljudém. Takim ljudém, ki so vedno na prostem zraku, želodec bolje melje in kuha, kakor ónim, ki tičé v sobi in si z mislimi bélijo glavo.

Najbolj naravna in najbolj zdrava pijača je voda; vendar je tudi voda nezdrava, če ni čista in če dolgo stojí v odprtej posodi. Najboljša voda je koj iz studenca, ker ima v sebi ogelno kislino, ki je našemu zdravju tolikanj potrebna in koristna, da bi brez nje živeti ne mogli.

Mleko je tečno; kisló mleko kri čisti in hladí. Dobro pivo ali ol je delavnim ljudem redilna pijača; sprideno ali premlado pívo pa je škodljivo. Vino je starim in delavnim ljudem zdravo, ako ga zmérno pijó. Kdor ga preveč pije, zaliva sam sebe in zapravlja zdravje. Močna kava za otroke ni zdrava. Čaji so v nekaterih boleznih dobro zdravilo, a niso za navadno pijačo. Žganje je strup in je podobno tekočemu ognju.

6. Oblači se primerno! Obleka varuje naše telo škodljivih vplivov. Primerna obleka je tista, ki naše telo spodobno odeva in ga varuje mraza, vročine, móče in drugih škodljivih napák. Obleka pa ne sme biti pretesna, da prostega gibanja in telesnega razvitka ne ovira.

7. Imej čedno, zdravo stanovanje! V hiši, kjer prebivaš, pred vsem skrbi za dober zrak; tedaj ne trpi tu nobene rečí, ki bi zrak spridovala. Slab zrak dela v hiši mokro perilo, gnjila mokra tla, vse umazane rečí, smetí, posebno pa, če je več ljudi v jednej sobi in če se vsaki dan soba po večkrat ne prezračuje. Spálnica naj bode vedno snažna in ne pregorka. Ako se potíš, počasi se ohládi in preobleci; dišečih cvetic ne imej v spálnici. Ne puščaj po noči odprtega okna, da se ne premraziš, ako bi se po noči razodél. Vse stanovanje naj bode vedno snažno.

8. Vsa poglobitna ravnila zdravega in dolgega življenja pa so v teh le kratkih besedah: „Imej zmirom veselo srcé, hladno glavo, proste prsi, nogé pa tople in suhe!“

Vojvodina Koroška.

Koroška dežela je zeló gorata in ima dolge doline, ki se nekako sredi dežele v veliko celovško ravnino raztezujejo. Meje tej deželi so: na severu Salcburško in Štirsko; na vzhodu Štirsko; na jugu Kranjsko, Primorsko in Beneško; na zahodu Tirolsko. Koroška vojvodina ima 10.370 □ Km. zemeljskega površja, na katerem živi $\frac{1}{3}$ milijona ljudi. Po národnosti so $\frac{3}{4}$ Nemci, a $\frac{1}{4}$ je Slovencev. Ker ima koroška vojvodina malo oralne zemlje, zato ne pridela toliko žita, kolikor ga potrebuje za svoje potrebe. Krivo je pa tudi hladno podnebje, da žito ne obrodi bogato. Žita, sadja in vina se tedaj na Koroškem zeló malo pridela, a toliko več izvrstnega lesá za kupčijo in domačo rabo. Ker je po dolinah in gorskih pobočjih mnogo lepih travnikov, zato se Korošci pečajo tembolj z živinorejo. Posebno se odlikuje goveja živina, a tudi lepih konj in plemenitih ovac imajo Korošci obilo. — Največ ljudi po Koroškem preživí rudarija in kovinska obrtnija. Posebno veliko daje Koroška dežela železa, svinca in rujavega premoga. Kupčija z železnino je tedaj zeló živahna. — Najviša gora na Koroškem je Veliki zvonár (Grossglockner), ki je 3796 metrov visok in stoji blizu tirolske in salcburške meje. Pómneti je še treba Podkóren (1044 m.) med gorenjo Savo in Zilo, Ljubelj (1355 m.) med Borovljem in Trzičem, in pa Jezerski vrh (1205 m.) med koroško Belo in Kokro.

Poglavitna reka koroške dežele je Drava, ki teče podolgoma skozi vso deželo. V Dravo se izlivajo ob levem bregu: Gorenja Bela, Jezernica, Krka z Glano in Labódnica; ob desnem bregu: Zila z Zilico, Kapelska Bela in Meža. Posebno imenitno koroško jezero je tako imenovano Vrbsko ali Celovško jezero blizu Celovca.

Glavno mesto koroške dežele je Celovec s 15.000 prebivalci. Tu je sedež deželnega poglavarja in krškega knezoškofa. V Celovcu je višja gimnazija in realka, učiteljsko izobraževaliçe z vadnico in še nekaj drugih učilnic. V celovškeji okolici leži Gosposvedsko polje z ostanki starorimskega mesta in vojvodskim stolom, t. j. kamenitim sedežem s staroslovenskim napisom. — Dalje je treba pómneti: Belják, staro mesto na Dravi s 4500 prebivalci. Tu je velika zalóžnica koroškega železa. Hribje okoli Beljáka dajejo najlepši svinec. Plajberg s 4000 preb. in največjim svinčnim rudnikom v Avstriji. Prevalj ima velikansko izdelovalnico za železo. Volšperg ima slovečo fabriko za svinčeno belóbo, a Št. Pavel benediktinsko opatijo in nižjo gimnazijo. Velíkovec, znamenit zaradi živinskih in žitnih sejmov; Špital in Terbiž s fužinami. V Borovljah izdelujejo razno jeklenino in puške.

Južna- in Rudolfova (gorenjska) železnica vežete Koroško s kranjsko in štirsko deželo. A z Kranjskega se pride na Koroško še po trojneji cesti. Ta cesta je od Ljubljane do Kranja le jedina; a nad Kranjem se delí na tri strani; preko Ljubelja na Celovec, preko Kórena na Belják, in ob reki Kokri na Kápljo.

Črtice iz ruske zgodovine.

(Po Nestoru priobčnje A. K.)

6. Prvi razdeli in razpori (972—980).

Po smrti Svetoslava kneza je začel vladati Jaropolk v Kijevu, Oleg v drevljanskej zemlji a Vladímer v Novem gradu. A niso dolgo prebili v miru. Na tretje leto so se sprli knezi, in to je bilo takó: sin Kijevskega vojevode Svénalda, Ljut, otide iz Kijeva v les na lov in pride v gozde kneza drevljanskega, Olga. Tu ga sreča Oleg sam in upoznavši, da je Svénáldič, ubije ga. Od tedaj je Svénald vedno šél Jaropolka: „pojdi na brata svojega in vzemi si drevljansko zemljo.“ Hotel je odmaščevati sinu svojemu.

Tretje leto gre Jaropolk na Olga ter ga razbije. Vojaki Olgovi bežeči v mesto Vróčij po mostu érez rov k mestnim vratom, gnetli so se ter peháli z mosta drug drugega, in spehníli so v stiski tudi samega Olga nehoté, a za njim je popadalo še mnogo ljudij in konj.

Stopivši Jaropolk v mesto Olgovo pošlje iskat svojega brata. A zvedel je, da je neki Drevljan videl, kakó so Olga pehníli z mostú. Začnó trupla vlačiti iz rova od jutra do poludne, ter napósled spodaj pod vsemi trupli najdejo tudi Olga. Prinesó ga v grad in položé na kóver (preprógo). Jaropolk pride, začne plakati nad bratom in reče Svénaldu: „poglej, tega si ti hotel!“

Ko Vladímer sliši v Novemgradu, da je Jaropolk ubil Olga, ustraši se ter zbeží za morje. Jaropolk je posádnike svoje posadil v Novem gradu in je vladal sam v ruskej zemlji, a ne dolgo.

Tretje leto se Vladímer povrne z Varégi in reče posádnikom Jaropolčim: idite k bratu mojemu in recíte mu: „Vladímer gre ná-te; pripravljaj se, ž njim biti se!“

Vladímer pride na Kijev z vóji mnogimi. Jaropolk se zapre v mesto z vojevodom Bludom, v katerega se je povzdájal zeló. Vladímer hoče z lestjó (zvíjáčo) vzeti mesto in pošlje Bludu povedat: „popričaj mi*), ako ubijem brata svojega, imeti te hočem v oca mesto. Nijsem začel jaz pobijati bratov, nego Jaropolk, a jaz sem zbavši se prišel nánj.“ Pozabil je Blud, čegov hleb je jedel ter kakó ga je Jaropolk osípál z darovi in častjó, ter predal se je na Vladímerjo stran. Kadar se je Blud bil naknil, pogubiti Jaropolka, rekel mu je: „Kijevljánjé pošljajo k Vladímeru in se mu hoté predati. Pobegni iz Kijeva!“ Jaropolk poslušá Bluda, zbeží iz Kijeva in se zatvóri v mestu Rodni. Vladímer vniđe v Kijev, in potem obsede Jaropolka v Rodni, kjer je bil skóraj glad vélik. Zdaj reče Blud Jaropolku: „vidiš koliko vojske ima brat. Ne preboríva jih; stvóri mir z bratom svojim!“ Jaropolk reče: „takó bodi!“ Zdaj pošlje Blud k Vladímeru povedat: „jaz ti privédem Jaropolka, a ti se pripravi, ubíti ga.“ Jaropolk hoče odíti, k Vladímeru, a véрни sluga Varéžko mu reče: „ne hodi, knez, ubijó te! Pobegni v Pečenege in privédemo od tam vojsko.“ A Jaropolk ga ne poslušá, nego otíde k Vladímeru. Kakor stopi Jaropolk v dúri, zapre Blud za njim dúri in dva Varega kneza ubijeta z meči. Videvši, da je knez ubít, Varéžko zbeží v Pečenege, in mnogo je ž njimi vojeval na Vladímera.

*) Prijatelj mi bodi.

7. Vladímer v pogánstvu (980—989).

Vladímer začne sam knežiti Rusom in postavi v Kijevu na holmu, za svojim dvorcem, mnogo pogánskíh kumírov (malíkov): Peruna, lesenega a njega glávo srebrno in brádo zláto, Horsa, Dážboga, Strfboga, Môkeš in druge. Kijevljánje so jim prinašali bogate žrtve, in tudi, česar poprej nij bilo, svoje sinove in hčere: takó se je oskrúnila s krvjó zemlja ruska!

Nekdaj, vrnivši se v Kijev po mnogih pobédah (zmagah) nad sosednjími narodi, hoče Vladímer zahvaliti svoje bogove. A rekó mu starci in boljári: „vzimo žreb na dečke in devíce; na kogar pade žreb, tega zarézimo bogóvov.“ V Kijevu je bil neki Varég, prišedši iz Grkov, a držal je krščansko vero.

Imel je sina — krasnega po lici in po duši. Na tega je padel žreb. Pridejo k Varégu poslanci in mu rekó: „bogovi so izbrali tvojega sina, oddaj ga nam, da ga požrtvímo bogovom.“ Odgovorí jim Varég: „to niso bogovi nego lés: denes jedé a jutri izgnijó, in délani so z vašími rokami. Bog je eden, katerega služíjo Grki. On je stvóril nebo i zemljo i človeka; a vaší bogovi kaj so zdélali? Samí so délani! Ne dam sina svojega bésom;“

A narod, zvedevši, da je Varég odrekel, zbere se v orožji in polomi dvor okolo njega. A Varég je stál na hodíšči nad vežó s sinom svojim in govoril od tod ljudém: „ako so res bogovi, to naj pošljejo koga izmej sebe, da vzame sina mojega. A vi, česa potrebujete?“ Narod zavpije v jarosti, prime za sekire, poséka hodíšče in ubije oba Varéga. Nihče ne ve, kje so pokopali ta dva prva mučenka ruska.

Takó je bilo v Rusih poganstvo; a uže se mu je bližal konec.

R e k e.

Studenci se zbirajo v potoke, potoki v reke in veletoke ali velike reke, ki se največ v morje izlivajo. Reko, katera v sé sprejemlje več drugih rek, imenujemo veliko ali glavno reko. Vse reke pa, ki se vanjo stekajo imenujemo stranske reke ali dotoke; še manjše vode pa, ki dotokom pritekajo, imenujemo pritoke. Po ónej strani, na katerej se dotoki in pritoki izlivajo v glavno reko, ločijo se desni in levi dotoki in pritoki. Glavna reka ima med vsemi dotoki najdaljši tek, tudi ima skoraj zmirom največ vode. Rečje je glavna reka z vsemi svojimi dotoci in pritoci; primerno imenuje se tudi reška mreža, kajti podobno je velikej žili, v katero se od vseh strani večje in manjše žile iztekajo. Poréčje je vsa zemlja skupaj, s katere se vodé v jedno reko odtekajo. Gorénji, majheni del poréčja, kjer reka zbira le razne studence, imenuje se njeno povirje; nasproti je svet ob njenem izlivu obustje. Poréčje se méri s štirijaškimi Mirijametri.

Posebno važne in koristne so plovne reke. Kot vozne vodne ceste so reke tem ugodnejše, čím daljše in večje so, čím manjši in pravilnejši imajo pád, čím bolj naravnost so njih struge in čím manj se v njih nahaja skalovja, plitvin in brzíc.

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Jarebica.

Jarebica živi na obdelanej zemlji blizu njiv in travnikov, ki se vrsté z goščavami in grmovjem ob gozdnem robovji. Podobna je domačej kuretini, a ostrog nima na nogah kakor jih ima domači petelin.

Glavo ima rujasto rumeno; vrat in prsi pepelaste, s črnimi pikami poškopljene; hrbet je siv in z rujavimi progami opasan. Sive peroti sta belo prepasani, rep ima pri-sekan. Oko je obrob-ljeno z rudečo golo ko-žico; kljun je plavkast, nogi sta sivkasti. Sa-mec ima na prsih ko-

stanjevo liso v podobi podkove zakrivljeno.

Zjutraj in proti večeru se jarebice hitro muzajo med žitom ali pa smučejo med goščavo; okoli poldneva počivajo v senci. V svojem okraji se pasóč klatijo sem ter tjà, a daleč ne gredó nikoli, posebno tam ne, kjer imajo mir. Ako jih kaj prestraši, hitro tekó po tleh, tudi počénejo in se potuhnejo; ako je nevarnost večja, vzdignejo se z velikim hrupom in pokom, a kmalu zopet se-dejo, toda nikoli ne na drevo, nego zmirom na zemljo.

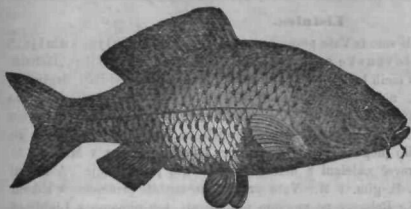
Samica si naredí v travi ali v žitu jamico, nastelje jo z bilkami, ter v to pirprosto gnjezdo iznese deset do dvanajst, tudi po več sivo zelenkastih jajčec. Za tri tedne izlezejo mladiči iz jajčec, ter takój tekajo okoli starih, ki jih skrbno vodijo okoli, iskajoč jim seménja, žuželk in črvov v hrano. Mla-diči hitro rastó, a leteti morejo še le v tretjem mesecu.

Po zimi kopljejo jarebice po snegu, da pridejo do trave in zelene ozi-mine; obirajo pa tudi brinjeve jagode. Kadar je huda zima, takrat se jim tudi zeló hudo godí. Sneg večkrat zmrzne tako na debelo, da ga ptice ne morejo razbrskati in prekopati; takrat je treba stradati. Lakota jim vzame ves strah pred človekom, ter se drzno približajo samotnim hišam, še celó na na dvorišče pridejo smetí razkopavat. A vendar jih v hudej zimi mnogo po-gine, časih toliko, da na daleč in široko nobena ne ostane. V tacem času

jim pametni lovci in poljedelci potrosijo kako perišče žita, da jim ta divjačina popolnem ne izmré.

Lovci jarebice streljajo zaradi posebno okusnega mesá; tudi lisice, mačke in kune jih mnogo podavijo, zato so te lepe kokoške pri nas že zelo redke. Škode ne delajo nobene, še celo koristne so, ker pobirajo škodljive žuželke in različno plevelno seme.

Karp.

Karp ali krap je najnavadnejša riba po naših sladkih vodáh. Hrbta je visocega in slôkega (krivega), ter je z velikimi luskami odet. Od zgoraj je temnozelenkast, ob stranéh, po bokih in trebuhu rumenkast. Od gorenje

čeljusti mu visé štiri kratki brki. V čeljustih nima nobenih zôb, a goltne kosti so s plôskimi in brazdovitimi zobmi nasajene, katerih pa tudi ni veliko.

Plavut ima vseh skupaj sedem, namreč: hrbtno, repno, predrepno, po dve trebušni in po dve prsni plavuti. Prsni plavuti mu stojite pred trebušnima, repna plavut je rašljasta (viličasta), a predrepna kratka. Zadej za glavo pod gibljivimi pokrovkami ima skрге, ki mu so za dihanje v vodi.

Karp živi v rekah in ribnjakih. V živež mu so črvi, mehke vodne zelí in blato. Večkrat se dobi po 60 do 100 centimetrov dolg in po 11 do 19 kilogramov težak.

Karp je plemenita riba, ki ima malo koščíc in dobro mesó.

Riba zlatíca (Goldfisch) je tuje karpovo pleme, ki se pri nas pogostoma drží zaradi lepote po vrtilih, ribnjakih in steklenicah.

Po dr. A. Pokorny-ju.

Razne stvari.

Kratkočasnice.

* Nek zvit človek je bil k svojemu prijatelju na kosilo povabljen. Po kosilu prinesó še velik hleb sira na mizo ter ga postavijo pred gosta, da bi ga načél. „Kje ga naj načém?“ vpraša gost. — „Kjerkoli se vam poljubi,“ bil je odgovor — Gost pokliče hitro svojega slugo in mu reče: „Na, vzemi ta

sir in mi ga nesi domóv, da ga domá načém.“

* Bila sta brata dvojčiča, ki sta bila zelo podobna drug drugemu. Jeden teh bratov je umrl. Nek priprost človek, ko sreča družega, pri življenju ostalega brata, vpraša ga: „Si li umrl ti, ali tvoj brat?“

* Lakomuik, izgubivši veliko svôto denarjev, vzame v obupnosti vrv in

se obési. Njegov sluga to vidéč, naglo pristopi, prereže vrv ter tako svojega gospodarja smrti reši. Ko gre nekaj mesecev pozneje sluga iz službe od omenjenega gospodarja, utrga mu lakomnik nekoliko krajcarjev pri plačilu za prerezano vrv, rekoč: „Vrv, ki si jo prerezal, bila je še čisto nova, ti bi bil moral le vózel lepo razvezati.“

—kl—.

Nekaj za kratek čas.

Položi tri orehe ali pa krajcarje na mizo tako-le:

Kako spraviš zdaj družega iz sredine takó, da se ga niti dotaknil ne boš?

Odgovor. Prvega položi za tretjega, potem drugi ni več srednji, ampak prvi, a prvi je tretji in tako se v sredi ležečega oreha (krajcarja) vendar nisi dotaknil.

Listnica.

Gosp. — r v G.: Izpehnili smo iz Vaše pesni beséde: „smehljá, pihljá, šumljá,“ ker so neslovenske, tudi neslovanske sploh, na novo skovane po nemških: „lächeln, fächeln, rieseln.“ Nekaj malega tacih beséd ima jezik res od starin, n. pr. „čehljati, drgljati“; a to niso izmanjšljive besede, nego le zdé se samó nekaterim, ki so izgubili slovansko uho, in zató njim vrhu tega zvoné neizmerno poetično, že tudi so v resnici neizmerno sméšne! — Gosp. —kl— v A.: Vaše rokopise smo prejeli in skušali bodemo, da jih nekoliko porabimo; zdaj ni bilo mogoče. Daljšega Vašega rokopisa „Požar v Moskvi“ še nismo pregledali, ker smo preveč zadelani z delom in nam časa primanjkuje. A kar ni storjeno, ni še odloženo. — E. B. gim. v M.: Vašo pripovedko znabiti prinesemo v kakem poznejšem listu. — Št. K. v S.: Rebusov ne moremo priobčevati, ker nimamo v Ljubljani nobenega lesorézca, a take stvari pošiljati na Dunaj ali celó tjá kam na Nemško, bila bi pač predraga stvar za „Vrtce“, ki komaj životári. — Skakalnični verzi niso pravilni. — Da ste nam zdravi! — J. D. v T.: Bomo storili po Vašej želji! — J. Ž. v L.: Gledali bomo da se porabi. Zdravstvujte in pozdravite nam ondótno rodoljube! —

„Dragoljubci.“

Z „Dragoljubci“ smo se nekoliko zakasnili, zatorej bodi vsem ónim, ki so nam denar za prvi zvezek poslali, omenjeno, da se knjižica že pridno tiska in z mesecem majnikom jo razpošljemo vsem, ki so se nanjo naročili. — Pri tej priložnosti obnavljamo svojo prošnjo do vseh slovenskih rodoljubov, posebno pa do naše čast. duhovščine in ljudskih učiteljev, naj delajo na to, da se nam toliko potrebna knjižnica za mladino ustanovi. Začetek imamo s prvo knjižico „Dragoljubcev“, a nadaljevali bomo stvar le tedaj, ako se prvega zvezka toliko razpečá, da se pokrijejo vsi naši troški. V izgubo delati ne moremo. — Prvi zvezek „Dragoljubcev“, obseajóč krajše pripovedi za našo malo mladino, stojí trdo vezan z poštnino vred samo 40 kr., kdor se namreč do 1. majnika zanj oglasi; pozneje bo knjižica stala nekoliko več. Naročila naj se pošiljajo na

Uredništvo „Vrtčevo“,

v Lingarjevih ulicah, hiš. št. 1. v Ljubljani (Laibach).

Zaradi svečanosti srebrne poroke Njiju Veličanstev, presvitlega cesarja in cesarice, izdali bomo prihodnjo „Vrtčevo“ številko užé 20. aprila.

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.